

Ontvanger Raadsleden
Afzender Wethouder Luijten
Datum 30 november 2022
Onderwerp Beantwoording vragen Thema uur BORgronden

1. Inleiding

Op 16 november jl. vond een thema-uur plaats over de BORgronden.
In dit memo worden nog openstaande vragen beantwoord.

Vraag 1: (GDP/Hart) Hoeveel niet-kwekerij bomen moeten er worden gekapt, en hoeveel worden er bijgeplant?

Antwoord:

Het antwoord op deze vraag is – helaas – nog niet exact te geven. De redenen die daaraan ten grondslag liggen:

- De concrete uitwerking van de plannen is nog niet in het stadium dat we daar concrete uitspraken over kunnen doen. Insteek is wel om zo veel als mogelijk bomen te behouden en in te passen,
- Onduidelijk is nog hoeveel het terrein opgehoogd zal moeten worden. De ophoging tezamen met de verkaveling bepaalt welke bomen sowieso gehandhaafd kunnen worden omdat ze daar geen last van ondervinden en welke bomen gekapt moeten worden.

Voor de bomen die verdwijnen komt vervangend groen.

Vraag 2: (GDP/Hart) Wat is het effect van dit plan op de groenindex van GM wanneer dit plan wordt uitgevoerd conform het concept bestemmingsplan?

Antwoord:

Het gebruik van een groenindex staat landelijk nog in de kinderschoenen en zal naar verwachting de komende jaren worden doorontwikkeld. Door de index te berekenen per wijk en te vergelijken met voorgaande jaren kan een beeld verkregen worden over de hoeveelheid bomen, struiken, heesters en andere vegetatie in een gebied. Het gaat hierbij om al het aanwezige groen, ook het groen op terreinen die niet van de gemeente zijn. Om conclusies aan de groenindex te kunnen verbinden is het noodzakelijk om de gegevens van meerdere jaren te vergelijken. Pas dan is het mogelijk om te bepalen welk effect het beleid en de uitvoering daarvan heeft op de hoeveelheid groen.

De groenindex kan echter ook fluctueren onder invloed van de seizoenen en klimaatextremen zoals langdurige droogte en overmatige regenval.

In de groenindex van Gooise Meren zien wij een trendbreuk t.o.v. 2016-2017, zeer waarschijnlijk veroorzaakt door een aantal droge en warme jaren (2018, 2019 en 2020). De klimaatveranderingen worden duidelijk en dat is terug te zien in de hoeveelheid bladgroen. Door het droge weer is het gras minder groen maar ook de hoeveelheid bladgroen in de bladeren is minder. Dat vertaalt zich in een minder hoge waarde op de index.

Bij projecten zoals de BORgronden zal de hoeveelheid groen afnemen. Ook al zouden we even veel bomen terug planten dan zal de groenindex, vanwege het ontbreken van de hoeveelheid bladgroen van volwassen bomen, de komende jaren lager uitvallen. In dit stadium is nog niet aan te geven of de groenindex ook op de langere termijn negatief wordt beïnvloed door de uitvoering van dit plan.

Vraag 3: (PLEK) Luchtvervuiling (uitstoot NO₂)

In bijlage 9; Onderzoek Luchtkwaliteit valt te lezen uit de cijfers in tabel (bij RESULTATEN tabel 2.1 blz. 7) dat de hoeveelheid uitgestoten stikstofdioxide (NO₂) in 'bijna' alle gevallen tot een toename leidt na uitvoering van het plan. (bijv. bij Jaargemiddelde NO₂ in 2020 in µg/m³) ziet men bij de cijfers zonder plan **versus** uitstootcijfers met plan dat bijna alles uiteindelijk hoger uitpakt, na uitvoering van het plan. Hoe zit dat? En is dat wel gewenst? Een toename van NO₂ i.p.v. een afname?

Ook wordt beweerd dat alle gebieden qua luchtvervuilingsnormen ver onder de norm zitten van landelijke uitstootnormen en ook aan WHO normen goed zullen voldoen. Echter de WHO advieswaarde norm voor NO₂ (NO₂ Jaargemiddelde 10 µg/m³) is een veel lagere norm dan dat hier voor luchtkwaliteit (NO₂ norm) wordt beweerd waar ca. 20 µg/m³ wordt gehanteerd. Ook de EU wil binnenkort lagere normen voor luchtkwaliteit invoeren. Dat hebben ze ook al kortgeleden gepubliceerd. Dit lijkt me uiteindelijk toch een te hoge waarde?. Zou dit plan qua luchtkwaliteitsniveau dan straks nog juridisch acceptabel zijn vergeleken met de nieuwe normen voor luchtkwaliteit in de nabije toekomst?

Antwoord:

Het realiseren van woningen en bedrijven veroorzaakt altijd verkeersbewegingen en daardoor luchtverontreiniging. De mate waarin dit gebeurt hangt af van de grootte van het plan én van de verontreiniging die het gemotoriseerd verkeer uitstoot. Hoe meer woningen en/of bedrijven gerealiseerd worden, hoe meer luchtverontreiniging het plan veroorzaakt. Daar staat tegenover dat nieuwe auto's minder verontreiniging uitstoten en steeds 'schoner' worden. In de loop van de tijd daalt hierdoor de uitstoot van het autoverkeer.

In de Wet Milieubeheer is opgenomen dat een plan vooraf getoetst moet worden aan de regels voor de luchtkwaliteit. In die regels is opgenomen dat niet ieder plan getoetst hoeft te worden, maar alleen die plannen die een significante bijdrage leveren aan de luchtverontreiniging, De andere niet; dat zijn de niet-in-betekende-mate projecten (NIBM). Het plan BORgronden is een NIBM project en hoeft wettelijk gezien dus niet getoetst te worden en hoeft ook geen vergunning op het gebied van de luchtkwaliteit aan te vragen. Door met name de daling van de uitstoot van het wegverkeer is het niet aannemelijk dat de bijdrage van het project in de toekomst groter is dan nu berekend.

Naast de NIBM-regeling moet een plan voldoen aan de huidige wettelijk vastgestelde grenswaarden. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek dat toch voor het plan is uitgevoerd blijkt dat de huidige wettelijke grenswaarden nergens overschreden worden. Ook dat is dus geen belemmering voor het realiseren van het woningbouwproject.

De wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft in september 2021 nieuwe advieswaarden uitgebracht voor de maximale concentratie van een stof in de lucht. De waarden van de WHO zijn advieswaarden en geen normen of grenswaarden. De Europese Commissie (EC) heeft in oktober 2022 een advies uitgebracht voor een aanscherping van de normen en grenswaarden. Dat advies is gebaseerd op de WHO advieswaarden, maar de EC heeft er voor gekozen om een hogere grenswaarde voor te stellen dan de WHO advieswaarde.

De verwachting is dat pas in 2028 of 2030 deze nieuwe grenswaarden in Nederland van toepassing zullen zijn. De deelnemers aan het Schone Lucht Akkoord (zie www.schoneluchtakkoord.nl) hebben zich wel al voorgenomen om vooruitlopend op de nieuwe grenswaarden te streven naar een concentratie lager dan deze nieuwe grenswaarden en waar het kan ook naar een concentratie lager dan de nieuwe WHO advieswaarden. Daar is echter voorlopig nog geen wettelijke basis voor.

Zoals hiervoor aangegeven ontstaan door de ontwikkeling van het plan verkeersbewegingen en daarbij luchtverontreiniging in het plangebied en zijn directe omgeving. Het aantal verkeersbewegingen is relatief gezien ten opzichte van het overige verkeer niet groot, maar zorgt er wel voor dat de concentraties langs de ontsluitingswegen rondom het gebied een klein beetje toenemen. In principe is een toename niet gewenst, maar het is om begrijpelijke redenen onmogelijk om dit te voorkomen of op een enkel project af te wentelen. De Wet milieubeheer houdt hier dus ook rekening mee. Deze toenames zijn lager dan de wettelijk toegestane toenames volgens de NIBM regeling én bovendien zijn de concentraties inclusief het plan veel lager dan de huidige grenswaarden. Langs de meeste wegen rondom het plan zijn de concentraties in basisjaar 2018 ook reeds lager dan de nieuwe door de EC voorgestelde grenswaarden. In de prognose 2030 zijn de concentraties overal lager dan de nieuw voorgestelde grenswaarden.

Toelichting op een aantal waarden:

- NIBM project is een project dan minder dan 1,2 ug/m³ concentratiebijdrage levert
- de huidige grenswaarden voor NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} zijn resp.: 40 ug/m³, 40 ug/m³ en 25 ug/m³
- de nieuwe WHO advieswaarden zijn resp. 10 ug/m³, 15 ug/m³ en 5 ug/m³
- de door de EC voorgestelde grenswaarden zijn resp. 20 ug/m³, 20 ug/m³ en 10 ug/m³